

Прес-реліз

Громадська думка населення Донбасу: липень–2017

Опитування в Луганській і Донецькій областях (на контрольованій Україною території) було проведене Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва (із залученням мережі фірми «Ukrainian Sociology service») протягом 1–11 липня 2017 р. у Донецькій області та 8–26 липня у Луганській області. Загалом у кожній з областей було опитано по 500 респондентів за вибіркою, що репрезентує доросле населення областей (за винятком окупованих територій). Вибірка репрезентативна за такими показниками, як стать, вік, освіта та місце проживання. Похибка вибірки становить 4,6%.

Опитування було проведено в рамках проекту «Реінтеграція Донбасу шляхом посилення громадської участі у вирішенні місцевих проблем» за фінансової підтримки Посольства Великої Британії в Україні.

Для порівняння наводяться результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва у червні 2017 р. (за фінансування програми «МАТРА» Посольства Королівства Нідерландів в Україні).

- Більшість населення і в Донецькій, і в Луганській областях підтримують розширення повноважень і збільшення ресурсів органів місцевого самоврядування: у Луганській області децентралізацію безумовно і скоріше підтримують 49%, у Донецькій – 50%. Водночас уявлення щодо наслідків децентралізації у населення різні – від оптимістичних (20% – в Луганській і 14% у Донецькій областях вважають, що відкриються нові можливості для громадян впливати на владу, 27% – у Луганській і 29% у Донецькій областях очікують, що покращиться якість послуг для громадян) до песимістичних (17% – у Луганській і 22% у Донецькій областях побоюються, що внаслідок процесів децентралізації пришвидшиться спустошення сіл і селищ, а 14% – у Луганській та 29% у Донецькій областях певні, що процеси розширення повноважень місцевої влади призведуть до появи місцевих «князьків»). Загалом донеччани сприймають перспективи децентралізації більш песимістично, ніж луганчани: серед них негативні наслідки передбачають 52%, а серед луганчан – 30%, а от у рівні оптимізму відмінностей менше: 47% серед луганчан і 43% серед донеччан (третина мешканців Луганської області своєї думки не визначила).
- Водночас більшість мешканців і Донецької, і Луганської областей не відчули змін від використання додаткових коштів, які місцеві бюджети отримали протягом останніх років – таку позицію висловили 49% і в Донецькій, і в Луганській областях. Щоправда, в Луганській області тих, хто відчув зміни на краще, – дещо більше (28% у Луганській області і 21% – в Донецькій), а тих, хто відчув зміни на гірше, – дещо менше (19% у Луганській області і 24% – в Донецькій). Порівняно з іншими регіонами Донбас, як і Захід, – регіони, де найбільше мешканців відчули зміни на краще (в середньому по Україні – 16%) і водночас, як і Південь, – регіони, де найбільше відчули зміни на гірше (в середньому по Україні 16%).
- В обох областях переважають сумніви, чи зможе місцева влада справитися з новими повноваженнями, які вона отримає в ході децентралізації. Протягом року впевненість населення у цьому дещо послабшала. Абсолютно впевнені в цьому 10% (у 2016 р. – 15%), переважно впевнені – 32% (у 2016 р. – 37%), тоді як 29% мають значні сумніви щодо цього (у 2016 р. – 20%), а 17% переконані, що їй це не під силу (у 2016 р. – 10%). Найбільше впевнені у можливостях своєї місцевої влади у Західному регіоні («абсолютно» чи «переважно» впевнені – 50%), найменше – на Півдні (32%).

- Вважають, що в їхніх містах (селах) більш-менш вирішуються нагальні проблеми, 38% луганчан і 34% донеччан. Найбільш нагальними вважаються насамперед проблеми матеріальні і соціальні: відновлення роботи підприємств, створення нових робочих місць (64% в Луганській області і 50% – в Донецькій), підвищення пенсій, зарплат, соціальних виплат (відповідно, 42% і 40%), відновлення зруйнованої інфраструктури (44% і 25%), налагодження медичного обслуговування (33% і 23,5%). Серед цих проблем відносно успішно вирішуються хіба що відновлення зруйнованої інфраструктури (це відзначили 17% в Луганській і 25% в Донецькій області). Значна частина мешканців взагалі не відзначила жодної проблеми, яка б успішно вирішувалася (49% в Луганській області та 52% – у Донецькій).
- Якби від мешканців регіону залежав розподіл місцевого бюджету, то більшість коштів вони спрямували б насамперед на стимулювання розвитку економіки – відновлення роботи підприємств, створення нових робочих місць (63% в Луганській області і 56% – в Донецькій). Також у пріоритетах – ремонт і покращення інфраструктури (56% в Луганській області і 28% – у Донецькій), підвищення соціальних виплат інвалідам, пенсіонерам (відповідно, 22% і 36%), покращення медичного обслуговування (25% і 27%), благоустрій міста/села (24% і 20,5%), допомога людям у налагодженні дрібного і середнього бізнесу (26% і 17%),
- Значна частина мешканців Луганської та Донецької областей відчувають проблеми із захистом своїх прав – 32% луганчан і 38% донеччан. Переважно це права економічні (44% в Луганській області і 35% – в Донецькій) та права на соціальну захищеність (34% в Луганській області та 15% – в Донецькій). Водночас певна частина населення регіону відчуває проблеми з правом на безпеку та захистом із боку держави – 12% в Луганській області та 9% у Донецькій.
- На Донбасі, більше ніж в інших регіонах України, спостерігається готовність прийняти мир за будь-яку ціну – так вважають 41% опитаних. І в Донецькій, і в Луганській областях кількість осіб, які виступають за будь-які компроміси (44% і 38%, відповідно), трохи більша, ніж частка тих, хто переконані, що можна йти не на будь-які компроміси (39% і 34%). Водночас на Донбасі також найменша частка тих, які вважають, що мир може встановитися лише з позиції сили.
- На думку 38% жителів Донбасу, успішна відбудова нормального життя на територіях, контрольованих Україною, є ключем до припинення конфлікту. Водночас примушення Росії до припинення втручання в конфлікт на Донбасі (посилення міжнародних санкцій, тиск міжнародних структур на Росію) вважають дієвим 22% опитаних (значно більше таких у Донецькій області – 32%, ніж у Луганській – 12%). Менш популярними опціями на шляху до миру для опитаних є надання «ДНР» та «ЛНР» особливого статусу в межах України – 14%, надання російській мові статусу другої державної – 14%, відмова від перспективи членства в НАТО – 12%.
- У половини опитаних у Донецькій і Луганській областях (49%) є рідні, близькі та друзі, що проживають на непідконтрольній території Донбасу. Серед них абсолютна більшість підтримує бодай якісь контакти з ними (загалом 93,5% зі складу тих, хто має рідних і близьких, на неконтрольованій території у Луганській області, та 88% у Донецькій області). У Луганській області інтенсивність контактів між мешканцями підконтрольних і непідконтрольних територій вища (57% підтримують регулярні зв'язки), ніж у Донецькій області (де таких 21,5%).
- Для відносної більшості опитаних мешканців Донбасу, які мають близьких на неконтрольованих територіях (44,5%), конфлікт фактично ніяк не вплинув на їхні відносини з близькими. Близько чверті опитаних (25%) все ж відзначили, що конфлікт спричинив погіршення стосунків: виникнення різного рівня суперечок, а то й припинення спілкування. Частіше конфлікти виникають у мешканців Донецької області

- (38% проти 11%). Ще для 16% мешканців обох областей конфлікт зближив їх з їхніми рідними і близькими за лінією розмежування.
- Загалом менше 3% мешканців Донбасу вже отримали новий біометричний паспорт. Цей показник дещо нижчий, ніж на Заході (11%), Півдні (7,5%) і в Центрі (7%). Так само 3% мають старий закордонний паспорт із чинною Шенгенською візою. Кількість тих, у кого є паспорт без такої візи, вища у Донецькій області (30%), ніж у Луганській (14%). Відповідно, частка тих, у кого є який-небудь закордонний паспорт, вища у Донецькій області (37%), ніж у Луганській (18%). У середньому по Донбасу цей показник приблизно відповідає усім іншим регіонам, окрім Заходу, де закордонний паспорт мають значно більше мешканців (44%).
 - 81% жителів Донбасу ніколи не бували у країнах Європейського Союзу. Тих, хто хоч раз відвідував ЄС, дещо більше у Донецькій області – 24% проти 15% – у Луганській. При цьому більшості жителів Донбасу (59%) доводилося бувати у Росії. У Луганській області дещо більше – 65,5%, тоді як у Донецькій – 52%. Серед тих, хто відвідував Росію, більшість робили це кілька разів.
 - Абсолютна більшість мешканців Донбасу – 63,5% – не підтримують запровадження візового режиму з Росією. Рівень підтримки цієї ініціативи дещо вищий у Донецькій області (29%), ніж у Луганській (10%). Порівняно з іншими регіонами частка мешканців Донбасу, яка схвально ставиться до ідеї візового режиму з Росією (19%), трохи вища, ніж на Півдні (14,5%), приблизно однакова зі Сходом (20%) і трохи нижча, ніж у центрі (28%). Захід – єдиний макрорегіон, де переважна більшість громадян підтримують запровадження візового режиму з Росією (60%).
 - Кожен другий мешканець Донбасу (51%) відчуває себе передусім громадянином України, тоді як 34% є носіями регіональної ідентичності (тобто вважають себе перш за все жителями міста/села чи регіону, де вони живуть). Загальнонаціональна ідентичність суттєво переважає регіональну в Луганській області (62% проти 22%), тоді як у Донецькій області носіїв регіональної ідентичності (47%), навпаки, дещо більше, ніж носіїв загальнонаціональної ідентичності (40%).
 - У Луганській області приєднання в перспективі до Європейського Союзу підтримують лише 14%, вступ до Митного Союзу з Росією підтримують вдвічі більше – 27%, а відносна більшість (31%) вважає, що Україні не варто вступати до жодного з цих союзів. У Донецькій області підтримка вступу до ЄС значна вища – 32%, а прихильників вступу до Митного союзу дещо менше – 19%, проте й тут відносна більшість (36%) віддає перевагу неприєднанню до жодного з цих союзів. Якщо порівняти з іншими регіонами України, Донбас відрізняється найнижчою підтримкою вступу до ЄС (23%) і найбільшою підтримкою вступу до Митного Союзу (23%).
 - У Донецькій області істотно більше прихильників членства України в НАТО (30%), ніж у Луганській (10%). Водночас більшість мешканців обох областей віддає перевагу позаблоковому статусу України (39% в Луганській області і 36% – у Донецькій). Певна частина населення продовжує сподіватися на військовий союз з Росією та іншими країнами СНД як на варіант гарантування безпеки – 17% у Луганській області і 16% – у Донецькій.
 - Проведення позачергових парламентських виборів переважно підтримують у Донецькій області (підтримують 51%, не підтримують 41%) і не підтримується у Луганській (підтримують – 32,5%, не підтримують 46%). Готовність взяти участь у виборах висловили 56,5% у Луганській області і 52% у Донецькій.
 - Значна частина потенційних виборців у регіоні не визначилася зі своїми політичними симпатіями. У Луганській області 24% не готові брати участі у виборах і ще 43,5% не обрали жодної з партій (у сумі – 68%). Серед політичних партій у Луганській області впевнено долає виборчий бар'єр лише партія «Опозиційний блок» (12,8% серед тих, хто

готовий взяти участь у виборах). Мають шанси здолати бар'єр також Радикальна партія Олега Ляшка (4,1%) та партія «За життя!» (3,8%). Загалом серед потенційних виборців не визначилися з вибором у Луганській області 57,4%.

- У Донецькій області визначеність дещо вища, ніж у Луганській: не брали би участі у виборах 34%, не визначилися серед усього населення – 18%. Серед політичних партій лідером є партія «Опозиційний блок» – за неї готові проголосувати 12,2% потенційних виборців. Виборчий бар'єр долають партія «Батьківщина» (7%), «За життя!» (7%), мають шанси здолати бар'єр також партія «Наш край» (4,9%), Радикальна партія Олега Ляшка (4,9%), партія «Рух нових сил» (4,3%), «Самопоміч» (3,7%), Блок Петра Порошенка «Солідарність» (3,7%). Не визначилися серед тих, хто має намір брати участь у виборах, 28%.

Результати опитування

Чи підтримуєте Ви розширення повноважень і збільшення ресурсів органів місцевого самоврядування?

	Луганська область	Донецька область
Безумовно, підтримую	22,0	11,1
Скоріше, підтримую	26,6	39,4
Скоріше, не підтримую	16,5	24,9
Безумовно, не підтримую	9,1	11,5
Важко сказати	25,8	13,1

Що дасть децентралізація влади (тобто, переміщення багатьох функцій з центру на місце) громадянам?

	Луганська область	Донецька область
Відкриються нові можливості для громадян впливати на владу	20,1	14,1
Покращиться якість послуг для громадян	26,6	29,0
Пришвидшиться спустошення сіл, селищ та деяких міст	16,9	22,3
Призведе до появи місцевих "князьків"	13,8	29,4
Інше	6,7	0,6
Важко сказати	33,9	8,5

Протягом 2015–2016 рр. суттєво зросли доходи місцевих бюджетів. Чи відчули Ви якісь результати використання цих коштів порівняно з минулими роками?

	Луганська область	Донецька область
Так, я відчув певні зміни на краще	28,1	21,1
Ні, ніяких змін я не відчув	49,2	48,7
Я відчув зміни лише на гірше	19,1	24,1
Важко сказати	3,5	6,0

Як ви вважаєте, місцева влада в Вашому місті/селищі/селі спроможна справитися, якщо вона в разі децентралізації влади отримає більше повноважень і відповідальності?

	Луганська область	Донецька область
Певен, що наша місцева влада цілком спроможна справитися з більшим обсягом повноважень	11,8	5,0
Думаю, в основному зможуть справитися	28,1	24,6
Є значні сумніви, чи зможуть справитися	25,8	48,1
Певен, що з більшим обсягом повноважень наша місцева влада не впорається	17,5	17,2
Важко сказати	16,7	5,0

Ймовірно, у Вашому місті (селі) існує чимало проблем, які необхідно вирішувати, Як Ви вважаєте, чи вирішуються ці проблеми у Вашому місті (селі)?

	Луганська область	Донецька область
В основному всі успішно вирішуються	3,9	7,6
Частина вирішується успішно, а частина не вирішується	34,3	26,7
Якись проблеми намагаються вирішити, але це не вдається	34,6	36,7
Практично нічого не робиться	20,3	23,2
Важко сказати	6,9	5,8

Які проблеми, що існують у Вашому місті (селі), необхідно вирішувати в першу чергу? (виберіть три основні)

	Луганська область	Донецька область
Ремонт зруйнованого житла	8,5	6,2
Відновлення роботи підприємств, створення нових робочих місць	63,6	50,4
Підвищення пенсій, зарплат, соціальних виплат	41,6	40,0
Відновлення зруйнованої інфраструктури (доріг, мостів, теплових, газових і електромереж)	44,4	24,9
Налагодження медичного обслуговування	33,3	23,5
Організація надійної оборони міста від можливого нападу	2,2	11,4
Налагодження нормальної роботи всіх державних служб	14,1	8,6
Покращення якості початкової та середньої освіти	7,3	6,4
Забезпечення в місті порядку, боротьба зі злочинністю	4,6	8,0
Допомога людям в налагодженні дрібного бізнесу, самозайнятості	8,5	9,4
Вирішення проблем внутрішньо переміщених осіб	2,4	10,2
Боротьба з корупцією	7,7	29,3
Вирішення земельних питань (щодо власності на землю)	2,2	5,2
Спрощення системи перетину лінії розмежування з «ДНР» і «ЛНР»	1,6	2,6
Заохочення інвестицій	7,7	13,5
Зміна місцевої влади на позачергових виборах	2,6	6,0
Інше	5,5	0,8
Важко сказати	5,7	5,4
Ніякі	4,8	0,6

А тепер позначте ті проблеми, які більш-менш успішно вирішуються? (виберіть будь-яку кількість відповідей)

	Луганська область	Донецька область
Ремонт зруйнованого житла	8,0	6,6
Відновлення роботи підприємств, створення нових робочих місць	6,2	1,2
Підвищення пенсій, зарплат, соціальних виплат	6,8	2,1
Відновлення зруйнованої інфраструктури (доріг, мостів, теплових, газових і електромереж)	17,3	25,3
Налагодження медичного обслуговування	9,5	7,4
Організація надійної оборони міста від можливого нападу	6,0	8,8
Налагодження нормальної роботи всіх державних служб	6,6	10,3
Покращення якості початкової та середньої освіти	7,4	1,9
Забезпечення в місті порядку, боротьба зі злочинністю	7,8	9,5
Допомога людям в налагодженні дрібного бізнесу, самозайнятості	0,6	1,9
Вирішення проблем внутрішньо переміщених осіб	9,1	8,2
Боротьба з корупцією	0,4	4,3
Вирішення земельних питань (щодо власності на землю)	0,2	0,4
Спрощення системи перетину лінії розмежування з «ДНР» і «ЛНР»		1,4
Заохочення інвестицій	1,2	8,0
Зміна місцевої влади на позачергових виборах	0,4	0,8
Інше	12,8	1,2
Важко сказати	21,4	18,1
Ніякі	27,2	34,2

Як відомо, грошей завжди не вистачає. Якби від Вас залежав розподіл місцевого бюджету, на вирішення яких проблем Ви би спрямували кошти в першу чергу? (не більше трьох варіантів)

	Луганська область	Донецька область
Ремонт зруйнованого під час бойових дій – житла, шкіл, лікарень тощо	9,5	5,4
Ремонт і покращення інфраструктури (доріг, мостів, теплових і електромереж)	56,2	27,9
Стимулювання розвитку економіки – відновлення роботи підприємств, створення нових робочих місць	62,9	55,6
Допомога людям у налагодженні дрібного і середнього бізнесу	25,8	17,1
Підвищення зарплат у бюджетній сфері – лікарям, вчителям тощо	11,9	7,6
Підвищення соціальних виплат – інвалідам, пенсіонерам	22,4	35,9
Покращення медичного обслуговування	25,4	26,9
Допомога дитячим садкам і освітнім закладам	11,5	8,2
Підвищення зарплат для службовців місцевих органів влади	1,4	1,8
Покращення екологічної ситуації	1,0	12,2
Покращення роботи громадського транспорту	4,6	12,0
Благоустрій міста (села)	23,8	20,5
Допомога військовим в організації надійної оборони території	0,2	9,6
Вирішення проблем внутрішньо переміщених осіб	0,8	10,2
Інше	2,6	0,4
Важко сказати	3,4	5,6

Чи відчуваєте Ви проблеми із захистом Ваших прав?

	<i>Луганська область</i>	<i>Донецька область</i>
Так, відчуваю	31,9	37,9
Ні, не відчуваю	55,1	42,5
Важко сказати	13,0	19,6

Якщо Ви відчуваєте такі проблеми, яких прав це стосується в першу чергу?

	<i>Луганська область</i>	<i>Донецька область</i>
Економічних прав (право на роботу, достойну зарплату тощо)	43,9	34,7
Права на соціальну захищеність (пенсії, допомога по безробіттю тощо)	34,1	14,8
Політичних прав (участь у виборах, участь у протестах, мітингах тощо)	3,1	1,1
Право на безпеку та захист з боку держави	12,1	9,4
Прав на свободу та особисту недоторканність (приватність)	4,9	1,8
Екологічних прав	0,9	2,2
Права на свободу слова та самовираження	3,6	1,1
Права користуватись рідною мовою	1,8	2,5
Право вільно пересуватись по території України	4,0	0,7
Право виїжджати за межі України	2,2	5,1
Інше	3,1	1,4
Важко сказати	25,6	30,0

Зараз постійно ведуться переговори щодо шляхів подолання збройного конфлікту на Донбасі. Як Ви вважаєте, на які компроміси можна піти, щоб на Донбасі встановився мир?

	<i>Луганська область</i>	<i>Донецька область</i>
Мир – за всяку ціну, треба погоджуватися на будь-які компроміси – з ким завгодно і про що завгодно	38,0	43,9
Задля миру варто погоджуватися на компроміси, але – не на всі	34,4	39,3
Мир на Донбасі може встановитися лише з позиції сили – коли одна зі сторін переможе	6,7	11,6
Важко сказати	20,9	5,2

Які рішення, на Вашу думку, слід ухвалити, щоб на Донбасі встановився мир? (виберіть на більше п'яти варіантів відповіді)

	Луганська область	Донецька область
Відокремлення територій, зайнятих «ДНР» і «ЛНР», від України	4,1	9,8
Надання «ДНР» та «ЛНР» особливого статусу в межах України	9,3	18,8
Введення в Україні федеративного устрою	10,4	5,0
Успішна відбудова нормального життя на територіях Донбасу, контрольованих Україною	41,9	34,7
Надання російській мові статусу другої державної	11,4	17,4
Амністія всім тим, хто брав участь у бойових діях на Донбасі	3,5	11,0
Змусити Росію припинити втручання в конфлікт на Донбасі (посилення міжнародних санкцій, тиск міжнародних структур на Росію)	11,6	32,3
Припинення фінансування територій, зайнятих «ДНР» і «ЛНР» (виплату пенсій, зарплат тощо)	3,7	16,6
Відмова від перспективи членства в НАТО, закріплення в Конституції нейтрального статусу України	9,6	14,6
Військовою силою відновити контроль України над територіями «ДНР» і «ЛНР»	4,5	11,4
Інше	8,5	1,6
Важко сказати	33,7	7,8

Чи є у Вас рідні, близькі, друзі, які мешкають на невідконтрольній Україні території Донбасу?

	Луганська область	Донецька область
Так, є	51,5	47,5
Ні	48,5	52,5

Чи підтримуєте Ви контакти зі своїми рідними, близькими, друзями на невідконтрольній території Донбасу? (серед тих, у кого є рідні, близькі, друзі на невідконтрольній території Донбасу)

	Луганська область	Донецька область
Так, регулярно підтримуємо контакти	57,3	21,5
Так, підтримуємо контакти, але не постійно	21,0	41,4
Інколи контактуємо, але дуже рідко	15,3	25,3
Ні, зовсім ніяк не контактуємо	6,1	11,0
Важко сказати	0,4	0,8

Як вплинув воєнний конфлікт на Донбасі на Вашу комунікацію з рідними, близькими, друзями, які мешкають на непідконтрольній Україні території Донбасу? (серед тих, у кого є рідні, близькі, друзі на непідконтрольній території Донбасу)

	Луганська область	Донецька область
Фактично ніяк не вплинув – ми як були близькими людьми, так і залишились	57,7	31,2
У труднощах ми стали ще ріднішими і ближчими, стали більше цінувати одне одного	11,2	20,7
Іноді у нас виникають конфлікти, ми по-різному оцінюємо деякі події	6,5	21,5
У нас постійно виникають конфлікти з родичами і знайомими, які мешкають на непідконтрольній Україні території	1,2	5,1
Фактично ми припинили спілкуватись	3,5	11,8
З різними людьми по-різному	20,0	9,7

Чи Ви маєте закордонний паспорт?

	Луганська область	Донецька область
Маю новий біометричний закордонний паспорт	3,0	2,2
Маю старий закордонний паспорт із діючими Шенгенськими візами	1,4	5,2
Маю старий закордонний паспорт, але без діючих Шенгенських віз	13,8	29,9
Ні, не маю закордонного паспорту	81,9	62,7

Чи доводилось Вам коли-небудь бувати у країнах Європейського Союзу?

	Луганська область	Донецька область
Так, буваю часто	0,6	1,2
Так, кілька разів	7,1	9,4
Так, один раз	6,9	13,2
Ні	85,4	76,2

Чи доводилось Вам коли-небудь бувати в Росії?

	Луганська область	Донецька область
Так, буваю часто	5,1	3,8
Так, кілька разів	47,9	33,5
Так, один раз	12,4	15,0
Ні	34,5	47,7

Як ви ставитесь до можливого впровадження візового режиму з Росією?

	Луганська область	Донецька область
Підтримую	10,1	28,7
Не підтримую	72,1	54,9
Важко сказати	17,8	16,4

Ким Ви себе відчуваєте в першу чергу?

	<i>Луганська область</i>	<i>Донецька область</i>
Мешканцем міста, в якому я живу	13,8	29,3
Мешканцем регіону, в якому я живу	7,9	17,3
Громадянином України	61,8	40,0
Представником свого етносу, нації	1,2	2,8
Громадянином колишнього Радянського Союзу	7,3	5,2
Громадянином світу	3,9	4,4
Інше	0,4	0,0
Важко сказати	3,7	1,0

Якою мовою Ви переважно розмовляєте у повсякденному спілкуванні?

	<i>Луганська область</i>	<i>Донецька область</i>
Російською	46,9	61,9
Українською	19,3	3,0
Рівною мірою і російською, і українською	33,9	34,5
Іншою мовою	0,0	0,6

Як Ви вважаєте, яким інтеграційним шляхом має йти Україна?

	<i>Луганська область</i>	<i>Донецька область</i>
Вступ до Європейського Союзу	13,6	32,1
Вступ до Митного Союзу Росії, Білорусії, Казахстану	26,6	19,4
Неприєднання ні до ЄС, ні до Митного Союзу	30,9	35,9
Важко сказати	28,9	12,6

Який варіант гарантування безпеки був би, на Вашу думку, найкращий для України?

	<i>Луганська область</i>	<i>Донецька область</i>
Вступ до НАТО	9,9	29,7
Військовий союз з Росією та іншими країнами СНД	17,0	16,1
Позаблоковий статус України	38,7	36,3
Інше	0,8	0,2
Важко відповісти	33,7	17,7

Як Ви ставитесь до пропозиції дострокових парламентських виборів?

	<i>Луганська область</i>	<i>Донецька область</i>
Підтримую	32,5	50,7
Не підтримую	46,3	40,7
Важко сказати	21,3	8,6

А якби відбулися дострокові парламентські вибори, Ви би взяли в них участь чи ні?

	<i>Луганська область</i>	<i>Донецька область</i>
Так	56,5	52,3
Ні	30,3	39,9
Важко сказати	13,2	7,8

Якби вибори відбулися в наступну неділю, за яку політичну партію Ви би проголосували?

	Луганська область		Донецька область	
	% до всіх	% до тих, хто візьме участь у виборах	% до всіх	% до тих, хто візьме участь у виборах
Аграрна партія України (В. Скоцик)	2,5	3,3	1,8	2,7
Партія "Громадська платформа Надії Савченко" (Н. Савченко)	0,2	0,3	0,4	0,6
Партія "Громадський Рух "Народний Контроль" (Д. Добродомов)	1,4	1,9	0,6	0,9
Партія "Громадянська позиція" (А. Гриценко)	0,0	0,0	0,8	1,2
Партія "Народний Фронт" (А. Яценюк)	0,0	0,0	0,4	0,6
Партія "Об'єднання "Самопоміч" (А. Садовий)	1,7	2,2	2,4	3,7
Партія "Опозиційний блок" (Ю. Бойко)	9,7	12,8	8,0	12,2
Партія Всеукраїнське об'єднання «Свобода» (О. Тягнибок)	0,4	0,5	1,0	1,5
Партія «Національний корпус» (А. Білецький)	0,0	0,0	0,2	0,3
Партія "Правий Сектор" (А. Тарасенко)	0,0	0,0	0,8	1,2
Народний Рух України (В. Кривенко)	0,0	0,0	1,0	1,5
Партія "Ліва Опозиція" (Комуністична партія України та Прогресивна Соціалістична Партія України) (П. Симоненко, Н. Вітренко)	1,0	1,4	0,8	1,2
Партія "Українське об'єднання патріотів – УКРОП" (Д. Борисенко, Б. Філатов)	1,0	1,4	1,2	1,8
Партія «Блок Петра Порошенка «Солідарність»	0,6	0,8	2,4	3,7
Партія «Відродження» (В. Бондар)	0,0	0,0	0,4	0,6
Партія «Наш Край» (Ю. Гранатуров)	1,4	1,9	3,2	4,9
Партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» (Ю. Тимошенко)	1,7	1,7	4,6	7,0
Партія «Сила людей» (Ю. Бова)	0,0	0,0	2,0	3,0
Партія «Сильна Україна» (С. Тігіпко)	1,0	1,4	0,4	0,6
Партія простих людей (С. Каплін)	0,0	0,0	1,2	1,8
Радикальна Партія Олега Ляшка	3,1	4,1	3,2	4,9
Народна партія (В. Литвин)	0,4	0,5	0,2	0,3
Політична партія «Демократичний Альянс» (В. Гацько, В. Пташник)	0,0	0,0	0,2	0,3
Політична партія «Громадський рух «Хвиля» (В. Чумак, В. Касько, Н.Новак)	0,2	0,3	1,4	2,1
Партія «Державницька ініціатива Яроша» (Д. Ярош)	0,2	0,3	0,8	1,2
Політична партія «За Життя» (В. Рабінович, Є. Мураєв)	2,9	3,8	4,6	7,0
Партія «Рух нових сил» (М. Саакашвілі)	1,2	1,6	2,8	4,3
Інша партія	1,4	1,9	0,4	0,6
НЕ БРАВ БИ УЧАСТІ У ВИБОРАХ	24,2	–	34,3	–
ВАЖКО СКАЗАТИ/ ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	43,5	57,4	18,4	28,8

Регіональний розподіл

Протягом 2015-2016 р. суттєво зросли доходи місцевих бюджетів. Чи відчули Ви якісь результати використання цих коштів (покращення якості послуг, благоустрою, соціальної допомоги) порівняно з минулими роками?

	Захід	Центр	Південь	Схід (без Донбасу)	Донбас
Так, я відчув певні зміни на краще	23.8	13.5	10.6	13.9	24.6
Ні, ніяких змін я не відчув	53.3	52.8	58.4	63.3	49.0
Я відчув зміни лише на гірше	11.8	19.2	20.5	16.2	21.6
Важко сказати	11.1	14.5	10.4	6.1	4.8

Що дасть децентралізація влади (тобто, переміщення багатьох функцій з центру на місце) громадянам? (позначте те, що вважаєте за потрібне)

	Захід	Центр	Південь	Схід (без Донбасу)	Донбас
Відкриються нові можливості для громадян впливати на владу	32.7	24.4	15.7	21.8	17.1
Пришвидшиться спустошення сіл, селищ та деяких міст	10.3	22.2	9.3	15.1	27.8
Покращиться якість послуг для громадян	16.9	15.6	18.6	23.8	19.6
Призведе до появи місцевих «князьків»	19.1	28.6	29.7	35.5	21.6
Інше	4.7	3.9	2.0	5.7	3.7
Важко сказати	30.7	22.6	37.0	16.1	21.2

Як ви вважаєте, місцева влада в Вашому місті/селищі/селі спроможна справитися, якщо вона в разі децентралізації влади отримає більше повноважень і відповідальності?

	Захід	Центр	Південь	Схід (без Донбасу)	Донбас
Певен, що наша місцева влада цілком спроможна справитися з більшим обсягом повноважень	10.4	11.6	7.1	11.2	8.4
Думаю, в основному зможуть справитися	39.8	29.2	25.0	30.3	26.4
Є значні сумніви, чи зможуть справитися	28.8	27.9	29.5	29.8	36.9
Певен, що з більшим обсягом повноважень наша місцева влада не впорається	10.8	18.9	14.9	16.7	17.4
Важко сказати	10.2	12.5	23.4	10.0	10.9

Які рішення, на Вашу думку, слід ухвалити, щоб на Донбасі встановився мир? (не більше 3 варіантів відповіді) (регіональний розподіл)

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Півден ь</i>	<i>Схід (без Донбасу)</i>	<i>Донбас</i>
Відокремлення територій, зайнятих «ДНР» і «ЛНР», від України	15,2	8,0	4,8	7.6	7,0
Надання «ДНР» та «ЛНР» особливого статусу в межах України	9,7	11,7	11,9	16.5	14,1
Введення в Україні федеративного устрою	0,5	3,9	7,8	9.2	7,7
Успішна відбудова нормального життя на територіях Донбасу, контрольованих Україною	25,3	24,0	32,4	31.0	38,3
Надання російській мові статусу другої державної	1,2	2,9	13,4	15.5	14.4
Амністія всім тим, хто брав участь у бойових діях на Донбасі	1,9	3,4	5,4	7.5	7.3
Змусити Росію припинити втручання в конфлікт на Донбасі (посилення міжнародних санкцій, тиск міжнародних структур на Росію)	49,1	43,6	20,4	28.0	21.9
Припинення фінансування територій, зайнятих «ДНР» і «ЛНР» (виплату пенсій, зарплат тощо)	13,3	13,0	8,9	8.7	10.2
Відмова від перспективи членства в НАТО, закріплення в Конституції нейтрального статусу України	1,2	3,7	13,3	12.6	12.1
Військовою силою відновити контроль України над територіями «ДНР» і «ЛНР»	17,6	13,6	9,3	11.7	8.0
Інше	4,8	4,1	2,4	0.7	5.1
Важко відповісти	14,9	13,2	15,6	13.3	20.8

Чи маєте Ви закордонний паспорт?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід (без Донбасу)</i>	<i>Донбас</i>
Маю новий біометричний закордонний паспорт	10,9	7,3	7,5	2,7	2.6
Маю старий закордонний паспорт із діючими Шенгенськими візами	11,3	7,8	6,6	8.0	3.3
Маю старий закордонний паспорт, але без діючих Шенгенських віз	22,8	16,1	16,3	19.8	21.8
Ні, не маю закордонного паспорту	56,2	69,6	71,6	72.2	72.3

Як ви ставитеся до можливого впровадження візового режиму з Росією? (регіональний розподіл)

	Захід	Центр	Південь	Схід (без Донбасу)	Донбас
Підтримую	60,4	27,7	14,5	20,7	19,4
Не підтримую	28,3	53,1	61,7	70,4	63,5
Важко сказати	11,3	17,2	23,8	8,9	17,1

Як Ви вважаєте, яким інтеграційним шляхом має йти Україна?

	Захід	Центр	Південь	Схід (без Донбасу)	Донбас
До Європейського Союзу	78,8	62,2	32,5	41,5	22,8
До Євразійського економічного союзу з Росією, Білоруссю та Казахстаном	0,7	4,2	10,2	18,7	23,0
Не приєднуватися ані до Європейського, ані до Євразійського Союзів	12,7	23,7	42,7	32,8	33,4
Важко відповісти	7,8	9,9	14,6	7,1	15,8

Який варіант гарантування безпеки був би, на Вашу думку, найкращий для України?

	Захід	Центр	Південь	Схід(без Донбасу)	Донбас
Вступ до НАТО	70,6	51,7	20,1	32,2	19,8
Військовий союз з Росією та іншими країнами СНД	0,5	3,2	10,9	13,1	16,5
Позаблоковий статус України	13,4	25,8	36,6	37,6	37,5
Інше	2,0	3,0	2,5	1,5	0,6
Важко відповісти	13,5	16,3	29,8	15,6	25,1

Як Ви ставитеся до пропозиції дострокових парламентських виборів?

	Захід	Центр	Південь	Схід (без Донбасу)	Донбас
Підтримую	36,2	47,7	42,8	61,0	41,6
Не підтримую	47,0	38,0	28,9	25,7	43,5
Важко сказати	16,8	14,3	28,3	13,3	14,9